

Državljska vzgoja in etika

DRUŽBA PRIHODNOSTI

Metoda 1

Razred: 8	Predmet: Državljska vzgoja in etika
Tematski sklop	Družba prihodnosti ali za kakšno prihodnost gre
Tema / vsebina	Spremembe v vsakdanjem življenju in širše spremembe – tehnizacija, industrializacija, avtomatizacija, informatizacija..

UČNI NAČRT

Cilji	Zavedaj se, da živijo v obdobju pospešenega tehnološkega, ekonomskega in družbenega razvoja in da imajo spremembe različne posledice na življenje.
Pojmi	Tempo sprememb je pospešen. Tehnološki napredek. Časovni trak
Možne medpredmetne povezave	Zgodovina, geografija, fizika, matematika itd.
Dodatne informacije za učitelje	1. Učitelj naj bo pozoren na prenos znanja v konkretno vedênje v razredu – ni dovolj, da učenci vedó, kaj je dober oziroma slab argument, to morajo tudi uporabljati v pogovoru v razredu. 2. Učitelj naj dano gradivo poveže z vsakdanjimi izkušnjami učencev. 3. Učenci naj znajo navesti nekaj značilnih sprememb v življenju njihove družine, starih staršev, staršev, njihovega kraja, točke nekaterih sprememb časovno opredeliti.
Dodatne informacije za učence	1. Pomen poslušanja sošolcev in ocene njihovih argumentov. 2. Povezava razgovora v šoli z vsakdanjimi izkušnjami. 3. Povezava z drugimi predmeti kot sta v tem primeru zgodovina in fizika.

DIDAKTIČNI MODELI

Ime	Časovni trak
Neposredni cilji	Pripraviti učence, da se zavedajo kje v zgodovinskem razvoju se nahajamo in kako smo do njega prišli.
Didaktična naloga	Učitelj pripravi časovni trak, na katerem s pomočjo prepoznavnih izumov in drugih revolucionarnih sprememb seznanijo učence o poteku sprememb v družbi.
Metodika-variante	
<i>Različica 1</i>	
<p>Učitelj pripravi časovni trak, na katerem so razvidna določena zgodovinska obdobja, ki jih učenci prepoznajo iz pouka zgodovine. Uvodoma učitelj z učenci določi nekatere orientacijske točke. Nato predstavi tehnične izume, ki jih otroci prepoznajo v svojem okolju (na primer: avto, telefon, računalnik itd.) O vsakem razloži čemu služi, nato učence zaprosi, da te izume skozi razpravo uvrstijo na časovni trak. O vsaki uvrstitvi se razpravlja nakar se učenci z glasovanjem odločajo kam določen izum na časovnem traku sodi. Učitelj postavi izum na tisto mesto, ki ga izglasuje večina. Ob vsaki izbiri učitelj uvrstitev potrdi kot točno ali napačno. Na koncu ure v evalvaciji poskušajo v diskusiji analizirati izgled časovnega traku.</p>	

Pri pripravi časovnega traku lahko uporabite številne že obstoječe modele, do katerih lahko dostopate preko povezav, ki so navedene v kategoriji »drugo gradivo«.

Različica 2 (predlog Lidije Kacin)

K vaji lahko pristopite tudi tako, da učencem predstavite določen predmet (recimo svetilko, telefon, avtomobil itd.) in z umestitvijo na časovni trak spremljate njegov razvoj skozi zgodovino do današnjega dne. Evalvacija ure lahko ob razpravi poteka tudi tako, da učenci napišejo domišljjski spis (recimo, kako bi bilo živeti v svetu brez elektrike, računalnikov, televizije, mobilnih telefonov itd.).

Načrt razprave z učenci:

Vprašanja za razpravo so odvisna od izbranega modela časovnega traku. Nekaj okvirnih vprašanj:

1. Kaj nam prikazuje časovni trak?
 2. Kateri izum se vam zdi najbolj zanimiv? Zakaj?
 3. Ali smo imeli ob razvrščanju izumov velike težave? Pri katerem izumu je bilo največ sporov?
 4. Kaj mislite, kako so posamezni izumi spremenili način življenja ljudi? [Na tej točki poteka razprava o posameznih izumih, pri čemer učitelj usmerja razpravo tako, da so izbrani zlasti tisti izumi, ki so zelo spremenili način življenja!]
 5. Kateri izum je po vaše še najbolj vplival na spremembo načina življenja?
 6. Kateri izum je vplival na največje število ljudi? Razložite svoje odgovore!
 7. Ali ima kateri izumi tudi negativne posledice? Naštete te negativne posledice!
 8. Ali ste že slišali za pojav *tople grede*? Za kaj gre pri tem pojavu? Ali kateri izumi še posebno prispevajo k nastajanju tega pojava? Na kakšen način?
 9. Kaj so posledice nastajanja tople grede? Ali bi nas moralo to skrbeti?
 10. Ali je mogoče preprečiti negativne posledice? Kako?
 11. Se vam zdi mogoče, da bi nekatere negativne posledice preteklih izumov lahko zmanjšali z novimi, boljšimi izumi?
 12. Kaj pa, če bodo tudi ti novi izumi imeli negativne posledice?
 13. Glede na do sedaj rečeno: v kolikšni meri so naša življenja odvisna od tehnologije?
 14. Kaj to pomeni za naše vsakodnevno življenje?
 15. Ali si znate predstavljati življenje brez posameznih izumov?
 16. Kako bi izgledali življenje brez avtomobilov, prenosnih telefonov, računalnikov, elektrike itd.? [Na tej točki si učenci poskusijo zamišljati svet brez posameznih izumov ipd.]
 17. Kaj mislite, kako je izgledal svet pred 200 leti in kako izgleda danes?
 18. Kaj se je potemtakem zgodilo v teh 200 letih?
 19. Kaj mislite, kakšen bo svet čez 100 ali 200 let? Ali si ga lahko predstavljamo?
 20. Ali glede na to še vedno živimo v času velikih sprememb?
- Itđ., ipđ.

Drugo gradivo

- Justin, J. (2007). Družba prihodnosti. V: Justin Janez (ur.), *Državljska vzgoja in etika; učbenik za 8. razred*, str. 63-79. Ljubljana: i2.
- Wells, H.G. (1964). *Časovni stroj*. Ljubljana: Prešernova družba.
- Priporoča se ogled dokumentarne TV serije »Connections«, ki je na BBCju potekala v letih (1978) in (1994), dodatne informacije na: Connections, <http://www.imdb.com/title/tt0078588/> (29.4.2008).
- The History of Inventions, <http://www.timelineindex.com/content/view/482> (14.12.2010).
- Wiki Time Scale, <http://www.wikitimescale.org/> (29.4.2008).
- Timelines, <http://www.timelines.info/> (29.4.2008).
- Timeline of Historic Inventions, http://en.wikipedia.org/wiki/Timeline_of_invention (29.4.2008).
- The History of Invention and Technology, http://inventors.about.com/od/timelines/Timelines_of_Invention_and_Technology.htm

	<p>(29.4.2008).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Time Search, http://www.timesearch.info/timesearch/default.asp?conid=home http://www.wwk.co.uk/timelines/inventions/40s/index.htm (29.4.2008). - Struan, Reid. (1992). <i>Slikovni pojmovnik. Iznajdbe in odkritja</i>. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije. - Kraigher, Maja. (1995). <i>Iznajdbe</i>. Murska Sobota: Pomurska založba. - Rajer, Boštjan (ur.). (2002). <i>Leksikon za otroke</i>. Šmarje-Sap: Razvedrilo.
Internetni / knjižni kotiček za učence	<ul style="list-style-type: none"> - Wells , H.G. (1964). <i>Časovni stroj</i>. Ljubljana: Prešernova družba. - Priporoča se ogled filma »The Time Machine« (1960), dodatne informacije na: The Time Machine, http://www.imdb.com/title/tt0054387/ (29.4.2008). - Priporoča se ogled dokumentarne TV serije »Connections«, ki je na BBCju potekala v letih (1978) in (1994), dodatne informacije na: Connections, http://www.imdb.com/title/tt0078588/ (29.4.2008). - The History of Inventions, http://www.timelineindex.com/content/view/482 (14.12.2010). - Timeline of Historic Inventions, http://en.wikipedia.org/wiki/Timeline_of_invention (29.4.2008).
Internetni / knjižni kotiček za učitelje	<ul style="list-style-type: none"> - Justin, Janez; Sardoč, Mitja & Klemenčič, Eva (2008). <i>Učenje in izobraževanje za demokratično državljanstvo: zbirka gradiv – zgoščenska</i>. Ljubljana: Pedagoški inštitut. - Priporoča se ogled dokumentarne TV serije »Connections«, ki je na BBCju potekala v letih (1978) in (1994), dodatne informacije na: Connections, http://www.imdb.com/title/tt0078588/ (29.4.2008). - The History of Inventions, http://www.timelineindex.com/content/view/482 (14.12.2010). - Wiki Time Scale, http://www.wikitimescale.org/ (29.4.2008). - Timelines, http://www.timelines.info/ (29.4.2008). - Timeline of Historic Inventions, http://en.wikipedia.org/wiki/Timeline_of_invention (29.4.2008). - The History of Invention and Technology, http://inventors.about.com/od/timelines/Timelines_of_Invention_and_Technology.htm (29.4.2008). - Time Search, http://www.timesearch.info/timesearch/default.asp?conid=home http://www.wwk.co.uk/timelines/inventions/40s/index.htm (29.4.2008).

KOŠ

Opomba	